

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 10.

V Mariboru, sredo 2. februarja 1927.

Leto II.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,

Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, pošt. pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Le tako naprej!

Vlada je razpisala oblasne volitve, utihotapila preko pokorne radikalno-radičevske večine v finančnem odboru svoj proračunski predlog za l. 1927-28, nato pa spet — odstopila! Že leto dni smo brez vlade; že leto dni padamo iz krize v krizo, iz težave v težavo, propadamo v notranjosti, da ne govorimo o našem rožnatem položaju v zunanji politiki, zlasti kar se tiče naših prijetnih sosedov, Bolgarov, Madžarov in Italije! Pa nas to prav nič ne moti, gospod Uzunović je leto dni »izpital« situacijo in jo tako sijajno »izpital«, da je še starega Pašića spravil v grob — in ko so končno oblasne volitve pokazale, da radikalni vendarle padajo in da so se topot za silo še mogli vzdržati zgolj s pomočjo Nemcev in Madžarov v Vojvodini in strahovitega terorja v Južni Srbiji, se je Uzunović odločil podati še enkrat svojo demisijo, in vsi smo že upali, da ga bo to pot konec. Pa smo se motili; komaj je podal ostavko, je že spet prevzel mandat za sestavo nove vlade!

Kako naj tako početje sodimo in presodimo?

Je res, da ga je Radić »sunil«, s tem, da je v parlamentu glasoval z opozicijo in da bi bil sicer Uzunović v nasprotnem slučaju še dolgo »izpital« situacijo, toda demisionirati in v istem hipu zopet prevzeti mandat za sestavo nove vlade in delati to že v petič ali šestič in to v dobi, ko v državi še ni bilo takega upravnega nereda in toliko velekritičnih vprašanj na dnevnem redu, je od sile čudno in nepojmljivo, in kaže že na tako globoko segajočo krizo v našem življenju, da se vprašamo, ali bomo sploh prišli še kedaj do kolikortoliko normalnih razmer, ali smo sploh sposobni vladati sami sebi, ali moremo računati z bodočnostjo? Zato se tudi ne moremo dovolj načuditi slepoti naše buržuazije. Saj je vendar jasno, da tako početje ne upropašča samo delovno

ljudstvo, na katerega se naša kulturna buržuazija slovesno požvižga, marveč da vse to upropašča koncem konca tudi buržuazijo samo, ker upropašča državo. Ali ne vidi ta naša velemodra buržuazija, pa naj si bo radikalno, ali že kakorkoli politično opredeljena, da je to, kar počenjajo v Beogradu, skozinsko državno defetistično, ker mora vladna nedelavnost in brezbriznost za velike probleme naroda in vedno odurnejša korupcija, vrh vsega pa še nesposobnost in nedelavnost vladne uprave, oslabeti do kraja vso državo, ves narod, njegovo gospodarstvo in njegov razvoj?

Naj bo nova vlada taka ali taka, jasno je že sedaj, da se more rešiti narod in državo samo še s pogumnim in radikalnim preokretom v vladnem poslovanju in politiki, z izročitvijo vladnih poslov ljudem, ki bodo zmogni naglo streti korupcijo, vsposobiti vladni aparat in vladno upravo za naglo in pošteno delo v korist naroda ter dati narodu vso možnost, da se bolj in bolj uveljavi in prinese v javno življenje nove vidike in nove sile.

Le tako bi mogla buržuazija se rešiti svoj položaj, toda zdi se nam, da je že prekasno in da ni več sposobna takega korajžnega koraka in zdi se nam, da takih sposobnih in čistih ljudi v svojih vrstah nima. Zato gledamo na razvoj dogodkov s skrajnim pesimizmom in vidimo edino rešitev zgolj še v tesni zvezi vsega delovnega naroda, ki naj s svojo združeno in energično akcijo pomeče z današnjimi gnili razmerami ter prevzame javne posle v svoje roke, da reši sebe, državo in — mir na Balkanu. Kajti take in enake razmere so kakor nalašč zato, da privedejo celo državo v zagato, iz katere bo v obupu iskala rešitve, mesto da bi se s pametno politiko in poštenim delom vstvarilo možnost mirnega napredka in blagostanja za vse.

„Zveza med delom in kapitalom“.

»Jutro« je napisalo uvodnik o porastu socialističnih glasov v Sloveniji in logično sklepalo, da socialistični glasovi niso klerikalni glasovi, da so socialisti najbolj leva napredna stranka in da so klerikalci vsled skupnega nastopa delavskih razrednih frakcij v Sloveniji izgubili marsikateri glas pri volitvah. Tako je povedalo »Jutro« v svojem komentarju o našem številčnem uspehu pri teh volitvah — to pa ni bilo razkačenemu »Slovencu« nikakor po godu. Pa je napisal strahovit psalm o očitni in preočiti zvezi socialističnega dela z demokratskim kapitalom.

Napisal in objavil in pri tem pozabil, da nam je za to, kar piše »Jutro« o našem volilnem uspehu in kar nadovezuje »Slovenec« o zvezi socialistov s kapitalisti in s centralisti, presneto malo in da ne bi sploh reagirali, če bi nam to ne nudilo prilike, da izpričamo še enkrat vso univerzalno neumnost in lažnjivost »Slovenčevega« člankarja.

Kajti tudi ta klerikalni čvekar bi moral že vedeti, da je od nekdaj navada buržuaznih strank vseh branž, da se tepo med seboj za posestno sta-

nje vse dotlej, dokler jim ne preti nevarnost od tretje, revolucionarne in nazredne stranke. Da se pa takoj in brez pomisleka združijo i klerikalci i svobodomislec, če vidijo, da je vsled naraščanja razrednih strank v nevarnosti njihova buržuazna razredna politična in gospodarska premoč.

Tako bo namreč tudi s slovenskimi demokrati in slovenskimi klerikalci. Ti dve stranki se bosta topli na življenje in smrt vse dotlej, dokler jim ne bo pretila nevarnost od strani združenega in zavednega delovnega ljudstva. Kakor hitro bo socialna borba pri nas tako močna in odločujoča, da bo treba braniti buržuazne klerikalne in demokratske žepa in trebuh — takrat bo te medsebojne borbe med klerikalizmom in liberalizmom konec — takrat se bodo i klerikalci i demokrati lepo združili in ne bo več med njimi niti klerikalnega člankarja, ki bi se sramoval svojih člankov o dokazani in neizpodbitni zvezi slovenskih socialistov s slovenskimi demokrati.

Če bi »Slovenec« člankar videl vsaj za centimeter delj od svojega nosu, bi moral vedeti, da bi bilo logičneje, da bi sedaj »Jutro« in »Slovenec« pisala o potrebi, da se obe

buržuaziji — klerikalna in demokratska — združita, da branita svoje ogrožene interese. Če pa to ne delata, ni pripisati toliko njenemu nepokolebljivemu nasprotju, kolikor dejstvu, da smo delavci še prešibki, da bi jih mogel naš volilni uspeh in naša združena moč vznemiriti.

Zato služimo zaenkrat demokratom pri teh volitvah kot dokaz, da delavci ne glasujemo za klerikalce, kakor so pač klerikalci pred leti pisali, da delavci ne glasujejo za demokrate, marveč za klerikalce! Časi se pač spreminjajo ...

Mi ne moremo prepovedati »Slovencu«, da bi pisal tako, kakor je svoje dni pisal o delavcih, ki so bili trenutno za klerikalce, kakor ne moremo prepovedati »Jutru«, da razkačenega »Slovenca« še bolj muči in draži z našimi nedvomno absolutno protiklerikalnimi 15.000 glasovi!

Povemo pa, da nam je vseeno,

kaj piše »Jutro«, in kaj odgovarja »Slovenec«.

Zveze med delom in kapitalom ni bilo in je ne more biti, kakor ne more biti zveze med socializmom in klerikalizmom.

Saj ni v to poslednjo možnost verjel niti Krek.

Se manj pa verjamejo v to tisti krščanski socialci, ki so mu nasledili v klerikalni stranki, niso mu pa nasledili na kandidatnih listah! ...

Toda to smo povedali samo »en passant«. Mnogo več nam je na tem, da povemo glasilu klerikalne stranke, da je to, kar piše o naši zvezi z demokrati, neumna laž.

Prej se bo skovala zveza med klerikalci in demokrati, kakor pa zveza med delom in kapitalom.

In čimprej se bo ta zveza skovala, toliko bolje za nas!

Kajti to bo dokaz, da smo končno močni in odločujoči.

Branimo socialno politične pridobitve!

V zadnji številki smo pojasnili postopanje vladne večine v finančnem odseku, ki je do kraja zmrcavila proračun ministrstva za socialno politiko.

Ni dvoma, da gre juriš naše buržuazije in njenih strank za tem, da ukine sploh vsako socialno politiko.

Že nekaj let se vrši drobljenje socialno političnih dajatev in ustanov, in ni izgleda, da bi vlada hotela prenehati prej, preden ne bo uničila do kraja še ono malo delavskih zaščitnih pravic, kar jih delavstvo še ima.

Vlada in buržuazija si pa upata teptati tako brezobzirno delavske pravice, ker vidita, da je bil doslej odpor delavstva preslab.

Zato je nujno potrebno, da se začne takoj energična akcija širokih mas za obrambo socialno političnih pridobitev.

To akcijo morajo organizirati predvsem naše strokovne organizacije, njim se morajo pridružiti ostale razredne in bojne organizacije delavstva, sodelovati pa morajo pri tej akciji vse razredno zavedne delavske mase.

Le tako upamo, da nam uspe, ohraniti še ono malo socialne politike, kar je je, ter pripraviti teren za nove pridobitve potom nepopustljivih in neprestanih delavskih akcij in borb.

Delavstvo mora pokazati buržuaziji, da je še živo in aktivno, da je pripravljeno braniti svoja prava in uveljaviti svoje zahteve.

Združeno v boj!

Branimo socialno politične pridobitve!

Za skupne ogrožene pravice — skupno v nepopustljivo borbo!

Neuspelo mezdno gibanje rudarjev pri T. P. D.

Po večkratni odklonitvi TPD od delavstva vloženih mezdnih zahtev, se je vendar enkrat rudarska oblast zganila, da je sklicala 28. jan. t. l. tozadevno razpravo na rudarskem uradu v Ljubljani.

TPD je bila zastopana po svojem generalnem ravnatelju g. Škubicu ter ostalih ravnateljev. Zvezo industrijalcev je zastopal g. dr. Golia. Delavstvo je bilo zastopano od Delavske zbornice po sodr. I. Tokanu, II. rudarska skupina pa po sodr. J. Arhu, tajniku ZRJ. Razpravo je vodil g. rud. nadsvetnik inž. I. Pehani.

Namen delavstva je bil predvsem, da z ozirom na težko gospodarsko stanje, v katerega je došlo vsled redukcije svojih plač v aprilu mesecu 1926. leta in v nadaljnjem praznovanju delovnikov, ter ponovnem dvigu cen najvažnejših življenjskih potrebščin, doseže povišanje svojih temeljnih plač za 12 odstotkov. Nadalje regulacijo krivične odškodnine za strelivo itd.

Delavski zastopniki so pri tej priliki stvarno dokazali upravičene zahteve delavstva. In to tako, da so gg. sami morali priznati, da rudar-kopač z družino na temeljni dnini, brez odbitkov, z 35 Din res premalo zasluži. Pristali so na eventualno regulacijo sedanjih mezdnih prejemkov, a

to samo pod pogojem, ako delavstvo pristane na izmenjavo na kraju. Naravno je, da delavska delegacija ni mogla pristati v to nezakonito podaljšanje delovnega časa, kar je imelo za posledico brezuspešni zaključek teh pogajanj.

Res je, da delavstvo s tem materialno ni nič pridobilo in bi tudi nesmisel bila, še nadalje utemeljevati brezsrčnost TPD in njenih predstavnikov. Ali pridobilo je na tem, da sedaj pozna manever TPD, ki ga je že izvedla in ki ga hoče še izvesti nad svojim delavstvom. In to je: 1. Da hoče TPD podaljšati delovnik najprvo v jami, sčasoma pa tudi na zunanjih obratih. 2. Da je povedala, kdo je sokriv krize v premogovni industriji ter s tem v zvezi sokrivo rudarske brezposelnosti.

G. ravnatelj Škubic je sam priznal, kako potrebno je bilo, da so se lansko leto delavstvu plače znižale. To se vidi iz tega, da se je produkcija premoga dvignila kljub zmanjšanemu številu delavstva za 2700 in ob enem praznovanju delovnikov, za približno 30 odstotkov (to smo dokazali mi) napram letu 1925. A vse to je še premalo; delavstvo mora še več storiti in zato se mu mora podaljšati delovni čas. Tako! Nadalje pa izvemo od g. Škubi-

Pridobivajte naročnike za „Delavsko politiko“!

ca, da je kriza in da TPD že ne ve več, kam bi svoj premož oddala.

Čudna je ta logika TPD. Na eni strani kriza v oddaji premoga in redukcija delavstva, na drugi strani pa zahteva po večji storitvi in podaljšanju delovnega časa!

Na ta nesmisel TPD ne bomo odgovarjali, ali odgovoriti hočemo delavstvu.

1. Delavstvo mora iz te razprave ugotoviti, da je njegov težko priborjeni osemurni delovnik v nevarnosti in da ga bo izgubilo, ako ne bo pripravljen, si ga obdržati z bojem, pa četudi z največjimi žrtvami.

2. Brezposelnosti in krize v premožni industriji je deloma krivo tudi delavstvo samo.

S svojo nezavednostjo, strahom in preziranjem svojega sotrpina pri delu, je to delavstvo prignalo produkcijo na največjo višino. Ta delavska nezavednost in nadprodukcija premoga je omogočila TPD ogromne dobičke, delavstvu pa odprla vrata na cesto.

To, rudarji TPD, je naša ugotovitev!

To ugotovitev priporočamo v premisslavljanje vsem onim **raiserjem**, kateri pravijo, da so njihove roke bagger, a razredno organizacijo pa vzemi vrag. In če bodo njih baggerske roke enkrat odpovedale, ko jih bo TPD vrgla na cesto, kakor to dela sedaj z njihovimi sotrpini kot manjvredne slabe delavce, potem naj ne zabavljajo čez TPD, temveč naj rajši priznajo, da so sami tisti krvniki, ki so si zadržili vrv na vrat in ž njo obesili.

Zatorej rudarji! Še enkrat vas opominjamo, da spregledate in uvidite, da rešitev vaša je le v pametni medsebojni solidarnosti, izraženi v enotni razredni strokovni organizaciji, kakor je to Zveza rudarjev Jugoslavije. Zakaj vaše delo je trud in **razredni boj** je plačilo za vaš trud!

Zavedni rudarji, povejte to nezavednim baggerjem!

Kristanovi socialisti . . .

V tej volilni borbi so se zlasti klerikalni listi in agitatorji posluževali ob vsaki priliki deplasirane fraze, da smo socialisti »Kristanovi« socialisti, da so kandidatne liste združenih razrednih delavcev Kristanove liste.

S prezirom smo šli preko take polemичne metode klerikalnega žurnalizma, ki je v svoji slepoti in togoti mislil, da nas bo diskreditiral in diskvalificiral, če nas bo ob vsaki priliki tituliral s kristanovci. V tem se je pač »Slovenec« ravnal po vrlo modrem, resnicoljubnem in duhovitem »Naprejevem« receptu ter celo številčne izkaze za našo listo oddanih glasov prekrstil v Kristanove glasove!

Čas je, da povemo gospodom okoli »Slovenca«, da je tako početje odurno.

Če smo klerikalni stranki in klerikalnim glasilom na potu, naj nas pobijajo z metodami, ki so v javni polemiki in med resnimi listi v navadi, naj dokažejo, da se motimo, da smo na krivi poti, da smo obsedenci in Luciferjevi otroci — kakorkoli in kar že hočejo naj navedejo in naj napišejo, toda naj se vendar zavedajo, da smo organizirana stranka s svojim programom, s svojim privržentvom in s svojim strankinim naslovom, ne pa skupina, ki se zbira okrog te ali one osebe, kakor je to navada pri buržuaznih strankah in pokretilih.

Sicer je »Slovenec« vse to predbro znano; »Slovenec« ve, da **Anton Kristan ni že dolgo vrsto let član Socialistične stranke Jugoslavije**, da ni v nobenem strankinem od-

boru, sploh v nobeni, niti direktni niti indirektni zvezi z našo stranko. Vse to je »Slovenec« ravno tako dobro znano, kakor nam samim, pa piše in natolcuje, da smo kristanovci, da smo Kristanova stranka! Kaj bi »Slovenec« rekel, ako bi mi imenovali njegovo stranko, Sušteršičevo stranko, ker je bil nekoč Sušteršič član te stranke?

»Slovenec« piše o Kristanovih socialistih, ker hoče s tem pri njegovih »bravcih« vzbuditi vtis, da socialistični glasovi niso bili socialistični glasovi, da delavci niso iz pričanja glasovali za združeno delavsko listo, nego da so bili ti glasovi pridobljeni čisto na drug način, odnosno dobljeni na ime ene osebe in ne na ime strankinega programa! To mnenje hoče vsiliti čednostni in resnicoljubni »Slovenec« svojim klerikalnim »bravcem«!

Da bo »Slovenec« prav informiran, mu povemo, da so kandidatne liste združenih razrednih delavcev postavili delavci sami in sami agitirali zanje na — svoje stroške! Da, krščanski »Slovenec«, resnična resnica, ki nas ni sram jo izpovedati, je v resnici ta, da smo mi šli v volilno borbo brez počenega groša! Da smo izvršili vso volilno agitacijo, nanašajoč se samo na preizkušeno požrtvovalnost naših zaupnikov, ki so šli češče peš na shode, ker niso imeli sredstev za vlak! In da so ti zaupniki nosili v največji meri sami vse stroške!

Taka je resnica s to kapitalistično »kristanovsko« stranko!

Če bi bili mi razpolagali s tolikimi finančnimi sredstvi, kakor kler-

ikalci in druge meščanske stranke — o, bodite prepričani, da bi bili dobili pri teh volitvah še mnogo več kot 15.000 glasov!

Toda mi smo proletarska stranka, ki nima tajnih fondov in ne skritih »stricov«, ki bi jo financirali. Vsi naši prihodi se sestavljajo iz skromnih članskih prispevkov organiziranih delavcev, s katerimi moramo sploh vzdrževati vso strankino delo.

Vi pa pišete o Kristanu in o kristanovcih, kakor da bi bili mi kapitalistična stranka, ki črpa svoja sredstva iz tajnih bančnih ali drugih kapitalističnih virov!

Povedali smo vam, kako je v resnici z našimi dohodki, sedaj nam pa povejte vi, če vas je kaj sram vašega natolcevanja o kapitalističnih socialistih in o kristanovcih!

In vzemite na znanje še tole: Socialisti ne poznamo sploh oseb. Socialisti nismo vajeni graditi gibanje na osebah, pa če bi bile tudi res v vsakem pogledu neoporečne, najbolj odlične duševne in moralne sile! Veliki vodja avstrijskih socialistov, Viktor Adler, ki je bil v resnici tudi vreden, da bi se v njegovem imenu vršila organizacija mas in vodila borba probujajočega se delavskega razreda, ker je bil res človek najodličnejših vrlin, izrednih duševnih sposobnosti, etično globok in moralno čist, človek, katerega ime se je vedno izgovarjalo le z respektom med delavstvom in za katerega so čutili respekt tudi bur-

žuazni listi, je nekoč napisal, da je socializem gibanje mas, katerega gonilna in vodilna sila so mase same, in da bo tega gibanja konec v trenutku, ko se bo začel graditi na osebah, ker se bo tedaj — poburžuazil! Socialisti v Sloveniji nismo imeli in nimamo na žalost Viktorjev Adlerjev niti v zmanjšani izdaji, toda če tudi bi jih imeli, bi ne gradili našega gibanja na osebah, ker nam je gibanje in nam je program in so nam principi prvo in glavno in hočemo v tem duhu izobraziti delavsko maso tudi zato, da jo osvobodimo i v tem pogledu buržuaznih navad in vzorov.

Povedali smo torej:

1. da je prostaščina najnižjega volilnega kalibra, da je skušal »Slovenec« premotiti volilno maso s tem, da je pisal o našem gibanju kot o gibanju posameznih oseb, ki vodijo in vzdržujejo finančno naše gibanje;

2. da **Anton Kristan ni že dolgo vrsto let — od takrat, ko je prevzel upraviteljsko mesto v Belju — član naše stranke in naših strankinih odborov in da nima sploh nobenega, niti direktnega niti indirektnega vpliva na našo stranko, da ni ž njo v nobeni zvezi in da je potemtakem smešno in deplasirano govoriti o »kristanovih« socialistih;**

3. da so delavci s svojo požrtvovalnostjo vodili in vzdržali celotno volilno borbo in

4. da so tisti, ki v »Slovenec« pišejo o »kristanovcih«, kanale slovenske politične baže.

Po volitvah v oblastne skupščine.

(Pripombe volilca.)

23. januar je pokazal, v koliko se posamezni volilci zanimajo za svoje in za javne interese.

Stara navada vseh meščanskih strank, od Koroščeve do Radičeve republikansko-monarhistične stranke je, da gredo v času volilne agitacije med volilce, od občine do občine in goljufajo nevedno ljudstvo, hvalijo sebe in napadajo nasprotne stranke, samo da pridobijo s tem volilce na svojo stran. Volilci na deželi, mnogo jih je pa tudi v mestih in industrijskih krajih, še ne znajo prav ločiti laž od resnice, agitačni šlager od objektivnega presojanja strankinih programov in dejanskega strankinega dela. Klerikalci, najmočnejša stranka v Sloveniji, imajo svoje najboljše agitatorje po farovžih in cerkvah, v katerih obdelujejo svoje ovce, katere so navadno v stalnem budno hipnotičnem stanju. Takim ljudem je lahko mnogokaj sugerirati. Taki volilci se pač ne morejo otresti klerikalne stranke in klerikalizma vobče. Saj izda pretnja s peklom češče mnogo več, kakor vsi strankini programi in strankina agitacija.

Kako se jim godi na tem svetu, klerikalni volilci seveda ne čutijo. Pač pa zaleže mnogo pri njih beseda o nebesih in o peklu, o angeljih in hudiču. Pa si socialistični in sploh neklerikalni agitator z volilno maso, ki je v takem duševnem razpoloženju, pomagaj!

Polagoma se pa ljudstvo le probuja iz dolge in težke hipnoze in obrača hrbet krivim prorokom in zavajalcem ljudstva. Če se bo to probujanje nadaljevalo in raslo po obsegu in številu, bodo morali pač tudi klerikalni agitatorji — duhovni in neduhovni — s trebuhom za kruhom, kakor vsak kmet ali delavec, ali pa bodo morali delati čudeže, kakor jih je delal sam Jezus in njegovi apostoli. Mogoče se jim bo posrečilo iz vode čarati vino, iz kamenja kruh itd. — Ti čarovniki si upajo farbat volilce na vse načine, tudi z božjim naukom, in jih vpregati v svoj politično-cerkveni voz. Upajo si govoriti o potrebi dobrega in pravičnega vzemanja za delavske interese na eni strani, na drugi pa tudi o potrebi, da se štiti veleposestnika in veleka-

R. GOLOUH:

Kriza.

10

Socialna drama v petih slikah.

(Dalje.)

IV. prizor.

Ivan.

Ivan (energično, Puntarju): Kaj nameravate?

Puntar: Ne vprašuj: reagirati moramo!

Ivan: Morate?

Puntar: Moramo! Izzivajo nas in napadajo, v lastni hiši in v trenutku najhujše borbe. V hrbet so nam padli. Hlapci kapitala so in ne junaki domovine!

Ivan: Sami ne vedo, kaj so. Obupanci so. Toliko so jim govorili o veličini domovine, da so zamenjali pojem s pojmom. Fraze o skupni domovini, z bojem za pravo in svobodo. Niso same kanale med njimi, so tudi žrtve, ki se razočarane tepejo za ugrabljeni sen.

Puntar: Ne tepejo se s tistimi, ki so spačili obraz domovine, jo zaslužili in oropali — tepo se s tistimi, ki so bili ž njo vred zaslužjeni in oropani!

Ivan: Kar ti razumeš in razume poslednji naš delavec, ne razumejo oni. Žrtve so najbolj

okrutne, nedosledne, nelogične in nečloveške misli stoletja — žrtve nacionalizma!

Puntar: Kaj tedaj?

Ivan: Privoščim jim nečastno zadoščenje!

Puntar: Besede!

Ivan: Naj si mislijo karkoli. Tisti bodo izoblikovali novo domovino, proti katerim so namerili svoj korak!

Puntar: V boju smo. Boj je dejanje, je akcija, je napad na napad!

Ivan: Kaj nameravate, to povej?!

Puntar: V štrajku smo. Delavstvo okleva. Če pustimo, smo izgubili štrajk. Zato so prišli, da oklevajoče še bolj preplašijo. Odločeni smo!

Ivan: Prevdari . . . Oboroženi so!

Puntar: Vem . . .

Peter: Ne silite vanje. Oni izginejo, mi ostajemo.

Puntar: Vojno smo napovedali. Celemu svetu! Pa naj bi se sedaj umaknili. Ne razumem vas!

Peter: Ne pozabi, da smo sami in slabi.

Puntar: Nismo sami in nismo slabi!

Peter: Sebe vidiš, druge ne vidiš!

Puntar: Z nami je sila!

Martin: Sila?

Puntar: Rusija!

(Premor.)

Martin: Ne samo Rusija, ves novi svet je! Zato: ne boj se za trenutek; oni izginejo, mi ostajemo — kakor si slišal.

Puntar: Zato smo narod hlapcev in policistov, ker se izmikamo in skrivamo. Skrivalnico se igramo. Ne skrijem se, ne umaknem se! Pojdite!
(V daljavi šum, nerazločni zvoki godbe; vmes revolverski streli.)

Martin: Prihajajo.

Puntar: Sklenjeno! Vsi v stran. Sam jih počakam! Ne bojim se jih! Zapomni si bodo ta dan. Vsi v stran!

(Razburjenje; kliči: »Ne gremo!«; »Po njih!«; »Vsi po njih!« — — —)

Martin: Nič ne opravimo! Zgodilo se bo. Ni izhoda.

Puntar: Ni izhoda!

Ivan (odločno): Ostanimo!

Prvi delavec: Ne bodo dosvirali — prej bodo popokali možnarji in zašvigale rakete!

Dalje prihodnjič.

pital. Čeprav vedo, da ni mogoče zastopati delavce in kapitaliste, ker sta to dva razreda, ki si ostro nasprotujeta in se bosta borila med seboj do končne zmage socializma.

Tudi republikanski duh, ki se je pred leti začel širiti s pomočjo radičevcev v Sloveniji, je nevedne volilce močno omamilo in zapeljal. Za republiko so govorili tisti, ki so bili prej in so še danes za monarhijo! Radič je potoval v Moskvo, da »preštudira« sovjetski republikanski sistem, šel je obenem v London, da se spozna z angleško monarhijo. Ko je prišel nazaj v Zagreb, se je pa pustil zazidati, da ga policija ni mogla najti. Pa ga je le iztaknila in Radič bi moral v ječo, je pa še enkrat »preštudiral« situacijo in prišel do zaključka, da je bolje, postati monarhist in minister, kot ostati republikanec in čepeti v ječi. Pa je pretvoril svojo stranko v monarhistično seljaško stranko in pomagal ves ta čas vladi pri njenem, da delovno ljudstvo tako škodljivim delom. Vsak bi mislil, da bi moral pri teh volitvah izginiti iz površja. Kaj še! Je sicer močno nazadoval in bo še bolj, dobil je pa še vedno čedno število kalinov.

Socialisti — narodni namreč — so tudi pri teh volitvah nastopili dvojno, pa na nobeni strani sami in so tudi močno pogoreli. Vendar se moramo čuditi, da se najdejo volilci, ki glasujejo za vse mogoče stranke — do prave poti in k pravemu cilju pa le ne znajo, čeprav jih šiba tako tepe in imajo toliko bridkih izkušenj. Da ne govorimo o ostalih strankah, kakor na primer o demokratih, ki so dobili precej mandatorov, in to s pomočjo ljudskih volilcev, dasi so oni predvsem kapitalistična stranka.

O »Naprejevcih« pa je nečastno sploh pisati. Oni so pomagali kapitalističnim strankam na škodo delavski razredni stranki, ki je zgubila vsled njihovega podlega in izdajniškega početja drugi mandat na desnem bregu Drave ter mandat v ljubljanski okolici. Glasov niso dobili niti toliko, da bi jih bilo vredno šteti, toda oni so postavili svoje liste, da pomagajo buržuaziji in ne delavstvu. Njim je šlo zato, da delavske glasove dobi buržuazija in ne mi. Kar se takozvanih »Naprejevcov« tiče, bo treba obuditi pravljico o kolu.

Mi socialisti smo to pot šli združeno v volilni boj ter smo dosegli razveseljiv uspeh. Kot zastopniki delovnega razreda pa bi lahko pridobili mnogo več glasov, ne glede nato, da se veliko število volilcev volitev ni udeležilo. Premalo časa je namreč bilo za agitacijo. Da bomo prihodnjic še bolj uspeli, moramo že sedaj ustanavljati povsod krajevne organizacije in biti z njimi vedno v vezi. Imeti moramo več shodov, da se volilce pouči o našem programu in delu in programih in delu drugih strank.

Zato bi se morali določiti agitatorji, ki bi obenem lahko nastopili kot govorniki. Vsakemu takemu agitatorju naj bi bil dodeljen gotov kraj in tega bi moral obdelovati ter

biti vedno v zvezi z zaupniki dotičnega kraja. Ti agitatorji bi morali redno poročati o delovanju in napredku krajevnih organizacij oblastni organizaciji. S tem bi dosegli pri volitvah gotovo še mnogo večje uspehe.

Če vzamemo volilne rezultate, vidimo, da smo tudi na deželi dobili glasove; to je dokaz, da moramo delati ves čas tudi na deželi, da privedemo v en tabor delavsko in kmečko ljudstvo.

Zanimivo je omeniti pri tej priliki razmerje glasov, oddanih posameznim strankam v letih 1920 in 1927 v mariborski oblasti:

L. 1920 oddanih glasov	77.423
L. 1927 oddanih glasov	88.298.
L. 1927 več oddanih glasov	10.857
Dobili klerikalci l. 1920	27.557
Dobili so klerikalci z Nemci leta 1927	43.898
V l. 1927 več dobili	16.341
Dobili demokrati l. 1920	4.456
Dobili narod. socialisti 1920	2.472
	6.926
Dobili demokrati in narodni socialisti leta 1927	13.389
V letu 1927 več dobili	6.463
Sam. kmečka stranka je dobila leta 1920	15.084
SKS, Radič, Davidović 1927	11.790
Leta 1927 dobili manj	3.294
SSJ v letu 1920 dobila	20.349
Komunisti leta 1920 dobili	5.665
	Skupno 26.014
Leta 1927	6.755
Zgubili glasov	19.259

(Dobrišen del teh glasov, ki so se vsled razcepov in vsled klerikalne in Radičeve demagogije porazgubili na razne stranke, bomo z združenim nastopom v doglednem času spet pridobili.)

Leta 1920, ko je bila volilna udeležba za skoraj 11.000 glasov manjša od letošnje, smo dobili skupno 8 komunisti 26.014 glasov. Potem smo nazadovali, klerikalci in druge stranke pa napredovale. Vzrok je tej spremembi bil tudi ta, da je vladala leta 1920 med maso povojna psihoza, neki nejasni revolucionarni duh, ki je pozneje polagoma izginil. Toda kljub temu se mi zdi, da bi ne mogli tako nazadovati, ako bi posvetili večjo pažnjo našemu organizatoričnemu delu, zlasti tudi med samim kmečkim ljudstvom.

Pri teh volitvah smo se združili in dobili 6755 glasov, kar kaže, da je kriza prestana in da gre sedaj naša pot navzgor. V splošnem pa smo od leta 1923 napredovali za okroglo 1000 glasov in to je pripisati skupnemu nastopu, dočim so klerikalci nazadovali za 13.000 glasov.

Vse to nam kaže, da bo proletariat vendar enkrat spregledal intrige meščanskih strank in upati je, kakor tudi bo, da bomo pri bodočih volitvah imeli še večje uspehe. Treba je dobiti ono število glasov, ki smo ga dobili leta 1920.

struirali, naglašali, da je 17000 Din previsoka vsota in da vidijo tudi v tem razmetavanju! Kljub temu smo socialisti s pomočjo ostalih strank gorenjo svoto še zvišali na 50.000 D. Od tedaj je ta subvencija rapidno narasčala ter je znašala v l. 1923 z ostalimi troški (vzdrževanje in razna renoviranja, poslopja ter nabave gledališke opreme itd.): 83.720 Din, v l. 1924 75.100 Din, v l. 1925 279.450 Din, v l. 1926 pa 258.741 Din. Za leto 1927 pa bo znašal celokupni prispevek 220.260 Din. Sedaj ko so klerosi sami na krmilu, sedaj pa ni »razmetanje«, ko se žrtvuje za narodno gledališče 10 krat toliko. Toda vsaka stvar ima svoje meje. Mestno gledališče je med tem bilo podržavljeno in sedaj bi morala država prevzeti tudi vse troške zanj. Gledališče ima in mora imeti tudi lastne dohodke, ki bi morali sami zadoščati za izdatke. Cene vstopnic so že davno valorizirane, toda kljub temu potrebuje ta zavod letno se najmanj en milijon Din subvencije. Vzroki tej nenormalnosti

so pred vsem v tem, da se gledališče ne poseča v taki meri kot bi odgovarjalo, ker so cene za revnejše sloje mnogo previsoke, med tem ko se premožni skoraj popolnoma vzdržujejo, da ne rečem: ga bojkotirajo. Vsled tega je gledališče največkrat prazno. Potem pa je popolnoma nenaravno, da se vzdržuje luksuz, to je: opera. Da ne igra pri našem gledališču tudi dvonarodnost zadnje vloge, je logično. Naši »hudi« narodnjaki so silno razburjeni, kadar se pojavi zahteva po nemških predstavah. Toda ne vidijo pa, kako so nedosledni! V vseh kinematografih se predvaja vse dvojezično, dasi so ta podjetja po večini v nacionalnih rokah. Tukaj velja: »kšeft je kšeft« tudi za najhujše narodnjake in če bi bilo gledališče v privatnih rokah, bi ne bil greh, ako bi se za denar tudi nemško (magari kitajsko!) igralo! Tudi že omenjena kinopodjetja so huda konkurenca gledališču, in bodo vedno večja. Mestna občina ne bo mogla stalno dajati gledališču tako velikih subvencij, temmanj, ker ona nima niti na upravo, niti na obrat kot tak nobene ingerence. Državne subvencije so pa silno nezanesljive in nihče ne ve, če bo v prihodnjem letu država kaj dala ali nič. Saj se črtajo ter reducirajo krediti, ki so za državo in ljudstvo neobhodno potrebni. Zato se ne smemo čuditi, ako bodo tudi subvencije gledališčem odtegnjene.

Druga prosvetna institucija je: študijska knjižnica, katero je mest-

na občina pod prejšnjo upravo prevzela ter organizirala. Izdatki za isto so tudi silno narasli, dasi ona ne služi v toliki meri širokim slojem prebivalstva, pač pa majhnemu številu intelektualcev. Toda nam delavcem kljub temu ni žal za raznoma visoke vsote za to knjižnico, ker polagamo poleg socialnih nalog tudi veliko važnost na izobrazbo ljudstva. Letos bo namreč študijska knjižnica dobila 162.019 Din. Zeleti bi bilo samo, da bi se široke množice ljudstva bolj intenzivno posluževale te duševne hrane. Tudi ljudska univerza, ki dobi samo 10.000 Din, bi mogla biti važen faktor za ljudsko naobrazbo. Toda ta še ni to, kar bi morala biti in jo tudi obč. svet naravnost bagatelizira.

Končno je še cela vrsta društev in društev, katerim se razmeče okroglo 100.000 Din prav po partizansko. Socialistom se je posrečilo končno, da dobi od tega Splošno delavsko izobraževalno društvo »Svoboda« 10.000 Din. Večji del dobe seveda klerikalne bratovščine najrazličnejših panog. To je seveda zasluga naših demokratov in narodnih socialcev, ki so celo ponosni, da smejo pod klerikalno kuto.

Ostala poglavja so manjšega pomena. Za obrtne šole ne da mestna občina mnogo. Saj gre tu samo za delavce! Za vojaški urad se izda 150.000 Din letno.

V prihodnjih številkah bomo še spregovorili nekoliko besed k sprejetju tega proračuna.

Iz pisarne »Svobode«.

Vabilo

k III. redni seji ožjega odbora »Svobode«, delavske telovadne in kulturne zveze za Jugoslavijo v Ljubljani, v petek, dne 4. februarja t. l. ob 19. uri v uradnih prostorih v Ljubljani, Turjaški trg 2. II. s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajničarja.
5. Subvencije podružnicam.
4. Ustanovitev novih podružnic.

6. Vprašanje zvezine knjižnice.
7. Razno.

Predsednik: dr. Henrik Tuma, l. r.
Tajnik: Stanko Bitežnik, l. r.

NB: Zastopanje članov širšega odbora je prostovoljno. Eventuelne stroške zastopnikov nosijo podružnice same. Morebitni predlogi podružnic naj se pravočasno predložijo odboru.

Ker pade v februarju prva sredo, ki je določena za redno sejo odbora, na praznik, se vrši ta seja izjemoma v petek, 4. februarja t. l.

Dnevne novice.

Sodrug Ludvik Tischler, ki nas je nepričakovano zapustil v najlepši moški dobi, je bil v resnici eden naših najboljših sobojnikov in ljubljansko delavstvo ne more pozabiti tega svojega značajnega in neumornega sodruga, ki ga je bilo vajeno videti v prvih vrstah v vseh njegovih javnih borbah in v razrednih organizacijah. Ranjki sodrug je bil predsednik dramskega odseka naše kulturne organizacije »Svobode« v Šiški. Bil je obenem dolgoletni odbornik podružnice in centralnega odbora, član, agitator in bojovnik politične organizacije. Izkazal se je na vseh poljih kot idealen sodrug. Delal je, kolikor je bilo v njegovi moči. Še zadnje dni se je želel med nas, njegove sodruge. Po dolgem bolehanju je prosil, da ga prepeljejo v soboto v Ljubljano, da okreva. Medtem ga je pa ugrabila neizprosna smrt. Velika je za nas izguba. Odšel je od nas eden najboljših. — Že od mladih let aktiven v našem pokretu, je zlasti v povojnih letih vzdržal vse borbe, zunanje in notranje, med razrednim delavstvom in v njegovih organizacijah. Gledal je s težkim srcem, kako naše organizacije propadajo, a videl je tudi, kako so delavci našli spet pot v skupno fronto, do skupne organizacije in skupnih akcij. Padel je baš v trenutku, ko so se pokazali prvi vidni uspehi delavske enotnosti. — Zahvaljujemo se vsem prijateljem in sodrugom, ki so ga spemili na zadnji poti. Ranjki sodrug Ludvik nam ostane trajno v spominu, zapisan v knjigi naših najboljših. Zahvaljujemo se tudi stroki organizaciji lesnih delavcev in vsem, ki so se pogreba udeležili. Slava mu! — Njegovi sodrugi.

Pravijo, da bodo v Ljubljani občinske volitve. Skoro nad nobeno občino, o kateri moramo tudi s sta-

lišča državne uprave reči, da je sposobna in zrela, da se sama upravlja ter ni napravila niti enega koraka, o katerem bi mogla trditi buržuazija, da je protizakonit ali splošnosti škodljiv, se ni izvajalo tako pristransko teroriziranje kakor proti Ljubljani. Razpuščalo se je občinski svet, razveljavljalo najsocialnejše in komunalno-gospodarske politične sklepe občinskega sveta. Toda ne dr. Žerjav, ki je notorični povzročitelj tega drakoničnega zla, ker je dal poslabšati volilni red; ne Pucelj, ki je sedel v vladi, ne dr. Korošec, poslanec za Ljubljano v narodni skupščini, ni črnil ne ene odločne besede za odpravo teh ostudnih atentatov na samoupravo občine. In zadnjič smo poročali, da se tudi klerikalni poslanec g. Smodej, ko je zahteval občinske volitve v Ljubljani, vprašanja o izpremembi volilnega reda še dotaknil ni. Kakor je nujno, da se razpišejo občinske volitve, je vendar jasno, da tisti, ki ne zahtevajo obenem izpremembe volilnega reda, ne mislijo s samoupravo občin iskreno. To nam bodi merilo!

Ljubljanska stanovanjska akcija. Obligacije, ki jih izda ljubljanska občina za 30milijonsko posojilo za gradbo stanovanj, se bodo obrestovale po 6 odstotkov, ne po 5, kakor smo zadnjič pomotoma poročali. Priporočamo ponovno javnosti, da podpre to akcijo ljubljanske občine, ker pomeni akcija velik in važen preokret v tem vprašanju in ker utegne, če najde potrebno oporo in se prav izvede, res nekaj omiliti stanovanjsko bedo v Ljubljani.

Načrt za ustanovitev občinske ljudske kuhinje v Ljubljani. Ena novih hiš, ki jih bo zidala občina s 30milijonskim posojilom, bo stala na Turjaškem trgu ob Ljubljani.

Proračun mestne občine mariborske.

(Piše obč. svetnik s. Bahun.)
(Konec.)

Deseto poglavje: Znanost, umetnost ter prosveta.

Potrebščina: Din 473.879, kratje: Din 31.852, primanjkljaj: Din 442.027.

Pri tem poglavju igra največjo vlogo, subvencija narodnemu gledališču. Po tem pride študijska knjižnica in končno nebroj raznih prosvetnih društev in društev, za katere se komaj ve, da postojajo. Izdatki za to poglavje so se med vsemi drugimi najbolj povečali in znašajo od leta 1922 nad 1000 procentov! Narodno gledališče je prejelo še l. 1922 skupno 17000 podpore in sicer: 5000 Din kot redna subvencija in poleg tega še 12000 Din iz čistega dobička mestnega kina. Enaka svota je bila tudi za leta 1923 v proračunu predvidena. Značilno pa je, da so klerikalci takrat, ko so proračun ob-

Spodnji prostori te hiše se bodo porabili za veliko ljudsko kuhinjo, nadstropja pa za stanovanja. S tem bo uresničena zopet ena zahteva razpuščenega občinskega sveta in njegovega župana, pokojnega sodr. dr. Periča. Naša načela torej zmagujejo.

Klub prijateljev prirode. V delavskih vrstah poganjajo kali novega življenja. Čutijo, da je treba tisto, kar človek misli in govori, spremeniti v živo resnico, v življenje. Noben razredno zavedni delavec ne veruje v boga, ker ve, da je spretna izmišljotina njegovih gospodarjev, ki hočejo delavčevno mišljenje usmeriti v temo in suženjstvo. Hočejo mu z bogom ubiti vero v tostransko življenje in tako tudi omejiti delavčev borbennost za njegove pravice. Razredno zavedni delavec zato ne veruje v meščansko božje nakane, **ampak ljubi svet, zemljo**, na kateri živi in katero si hoče priboriti, da postane last vseh. Toda to je še daleč. Zato še bo treba veliko borbe. Dneve in dneve smo prisiljeni delati v smrdljivih delavnicah rovih itd. Nendelje so naše in takrat, sodrugi, ven iz žalostnih domov, v prirodo, na hribe, v gozdove, kjer je zrak svež, zdrav. Mi moramo biti zdravi in močni. Pred nami leži še težak boj, ki zahteva zdravih, trdnih, upornih ljudi. In mi se borimo za ta svet, zato življenje, za to zemljo. Zato vsi v prirodo, na izlete, da spoznavamo naravo v vsej njeni lepoti, v vsej njeni ogromni sili in moči. Da bomo vedeli za zemljo, za katero se borimo, da se bomo okrepili v njenem zdravju in prepojeni s svežostjo narave lažje kljubovali vsem težočam in udarcem. V zdravem telesu zdrava duša. Mnogo je med nami turistov, ki so člani meščanskih klubov. Da se temu odpomore, snujejo zavedni sodrugi v Ljubljani »Klub prijateljev prirode« pod okriljem Svobode. Klub bo propagiral ljubezen do narave, z izleti bo gojil proletarsko družabnost, izleti sami v naravo pa bodo oddih in zdravilo za izdelana telesa. Sodrugi, sodružice — turisti! Prijatelji narave! Takoj na delo, da uresničimo to misel! Natančneje informacije dobite pri s. Habetu in s. Černetu, tajniku ljublj. Svobode. **V četrtek, dne 3. febr. 1927, ob pol 8. zvečer se bo v to svrhu vršil tudi sestanek vseh ljubiteljev prirode v Delavskem domu v Ljubljani, Karla Marksa trg. Pridite vsi!**

Zaščita naših delavcev v Franciji. Centralni sekretariat Delavske zbornice v Beogradu je bil obveščen od delegata za emigracijo v Parizu, da se konvencija o zaščiti delavcev v Franciji ugodno rešuje in da je uspelo vezati to konvencijo z določili in sprejetjem trgovinskega ugovora, da se bodo torej obenem s tem uveljavili tudi pogoji konvencije o manualnih delavcih. Jugoslovanski delegat za emigracijo je skupno z direktorjem francoskega ministrstva za zunanje stvari sestavil še neuradni in neobvezni projekt konvencije, ki se bo po pretresanju od strani interministerialnega komiteja za izseljeniško vprašanje dostavil od francoskega ministrstva za zunanje stvari jugoslovanskemu poslanstvu v Parizu. Tako bi torej morali v kratkem dobiti že uradni projekt te konvencije, ki se ga bo nato takoj poslalo ministrstvu za socialno politiko v mišljenje in za nadaljna navodila. Dosedanje delo je bilo izvršeno sporazumno z jugoslovanskim generalnim konzulom v Parizu in to z ozirom na obstoječe konvencije o izseljeniškem vpraša-

nju z Italijo, Nemčijo, Čehoslovaško, Belgijo itd. Našemu delegatu za emigracijo je šel posebno na roko g. Albert Thomas, generalni tajnik mednarodnega urada dela v Ženevi.

Duhovita Bernotova matematika. V »Napreju« so razdiralci enotnega nastopa pri oblastnih volitvah objavili tudi nekakšen pregled oddanih glasov za posamezne kandidatne liste po srezih. V tem pregledu so izračunali, da je dobila naša lista v mariborski oblasti 4813 glasov, Bernotova pa 2950. Pogrnali so jo pa takole: Prišli so 2465 glasov za dravograjski in slovenjegraški srez svojim in so tako dobili 2950 glasov. V resnici pa je Bernotova lista dobila v mariborski oblasti samo 485 glasov, naša pa 7278. Bernot je torej dobil v ljubljanski in mariborski oblasti samo 1311 glasov, dočim je dobila naša zedinjena stranka skoro 15.000 glasov, kar pomeni, da je zdravi pokret od zadnjih volitev močno napredoval, Bernotov pa katastrofalno nazadoval.

Davki obrtnikov pri nas in v Srbiji. Znano je že, da mnogo naši obrtniki, ki imajo svoj posel v bolj južnih krajih, zlasti v Beogradu, rajši tam prijavijo svojo obrt, ker tam plačajo brezprimerno manj davka kakor pri nas. — Iz tega se seveda vidi, da imamo v Sloveniji prav poseben davčni vijak, ki so ga ljudje, kakor Šavnik in njegovi verni trdnjaki, privili na naše ljudi, da krvavijo in da bodo izkravili. Torej se vidi, da bi se dalo pri nas tudi delati drugačno davčno politiko, če ne bi domači birokrati bili bolj papeški, ko finančni minister sam. Isto seveda velja glede industrije in trgovine.

Nesigurnost življenja na glavnem kolodvoru. V nedeljo 30. jan. je prišel okrog pol 7. ure vlak z graške strani. Na tiru pred kolodvorom je stal koroški vlak in v mali razdalji en sam stroj. V ožini med tem strojem in vlakom in na drugi strani so potniki ravno hodili, ko se naenkrat začne oni stroj premikati, ne da bi dal kako znamenje. Bila je velika nevarnost, da koga povoz. Zmešnjava je bila velika in le sreča je bila, da se ni zgodila nesreča. Poslevoedeči uradnik bi moral skrbeti, da se kaj takega ne dogodi več. In krivce take malomarnosti je treba strogo kaznovati.

Internacionalna maškarada. Godbeni odsek »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije« priredi dne 1. februarja 1927 v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani internacionalno maškarado. Poleg drugih zabav je na sporedu srečolov z mnogimi in lepimi dobitki. Najlepša maska dobi lepo nagrado, ki jo določi posebna komisija. Igra lastna godba na pihala. Začetek ob 19. uri. Vstopnina za osebo 10 Din, v spremstvu dame 15 Din.

Maribor.

Klerikalna hinavščina. Socialistični obč. svetovalci so na proračunski seji v petek kritizirali občinsko upravo, ki ničesar ne stori glede zboljšanja cest in ulic ob periferiji mesta, ampak se omejuje samo na centrum. Zlasti so silno zanemarjene najbolj prometne ceste, kot n. pr. Tržaška, Ruška, Koroška in Meljska. Zlasti zadnja je naravnost v škandaloznem stanju. Ampak hitro je bil g. župan z izgovorom tu, češ, to so okrajne! S tem pa ni rečeno, da morajo zaradi tega ostati te ce-

ste večno zanemarjene, saj v kolikor so te ceste v mestnem pomeriju. Kanonik dr. Jerovšek je takoj namignil socialistom, da imajo s. Ošlaka v okrajnem sosvetu, naj se nanj obrnejo! — V tem je višek hinavščine. Sodr. Bahun je upravičeno naglašal, da je bil g. župan dr. Leskovar osem let komisar okrajnega zastopa, pa ni niti z mezinem gnil, da bi se popravile okrajne ceste, dasi bi bil to tem lažje storil, ko je bil toliko časa mestni župan in ob enem okrajni komisar vse v eni osebi. To je dalo klerikalcem povod, da so v nedeljskem »Slovencu« namignili sedanjemu komisarju, radičevu Lipovšku, naj bi on sedaj Leskovarjeve grehe popravil. Mi socialisti ne pričakujemo od nobenega komisarja, da bi čudeže delal, ampak Leskovar bi bil v osmih letih lahko mnogo storil. Ni pa storil ničesar. Jasen dokaz je, da imajo klerikalci glavo na deželi, v mestu pa samo rep, dasi tudi na deželi delajo samo razredno farovski politiko.

Reklamacijska doba v Mariboru. S početkom februarja bodo uradno popravljali volilne imenike za bodoče občinske in druge volitve. Ker pri zadnjih volitvah mnogo delavcev ni moglo voliti, ker niso bili vpisani, naj se vsi taki, kakor tudi oni, ki so pred kratkim izpolnili 21. leto, ali so bili med tem časom pri vojakih, takoj zglosijo v našem tajništvu, Ruška cesta 5 (ob večernih urah). S seboj naj prinesejo krstni in domovinski list ali delavsko knjižico. V tajništvu tudi lahko pogledajo, ali so morda vendar že vpisani.

Celje.

Občinski svet bo razpuščen. Kakor smo že v sobotni številki poročali, so se vršila pretekli teden med večino in opozicijo v občinskem svetu pogajanja za sporazum in sprejetje proračuna za leto 1927. Prvi razgovor se je vršil pretekli torek, a brez uspeha. V petek bi se bil imel vršiti drugi razgovor, do katerega pa ni prišlo, ker je opozicija sporočila srezkemu poglavarju g. dr. Žužeku, ki je pogajanja vodil, da se ne mara z demokrati pogajati. Ker traja proračunski provizorij le do dne 31. januarja, je gotovo, da bo občinski svet razpuščen in Celje bo dobilo gerenta. V zvezi s tem so zadnje dni krožile po mestu vesti, da je za gerenta določen policijski svetnik Senekovič, kar je pa bilo baje od merodajne strani demantirano. Tudi se govori, da je župan dr. Hrašovec že podal demisijo. Vsekakor je gotovo, da tako stanje ne more dalje trajati, za to je mogoče, da dobimo celjani komisariat, še predno bo ta dopis objavljen.

Občnega zbora krajevene organizacije SSJ, ki se bo vršil v nedeljo, 6. t. m. ob 9. uri pri »Zelenem travniku«, se lahko udeležijo tudi nečlani, ki želijo pristopiti v politično organizacijo. V Celju stojimo pred važnimi dogodki, zato je nujno potrebno, da se delavstvo pripravi. Vsi v organizacijo!

Naročniki »Delavske Politike«, ki so v januarju plačali naročnino potom zaupnikov, naj poštno položnice, če jih dobijo, shranijo pred prihodnjim, ali pa izročijo drugim, da se na novo naročijo na list.

Dober uspeh volilnega shoda. Na volilnem shodu bernotovcev, ki se je vršil na predvečer volitev in na ka-

terem je prišlo radi prevelike gorečnosti za »načelo javnosti« do delitve »barab« od strani takozvanih »socialdemokratov«, od druge strani pa do »krajnih« socialističnih klofut, so naši sodrugi sklenili zbirati v Celju za tiskovni sklad »Delavske Politike« pod parolo »Proti razbijanju delavske enotnosti«. Še isti večer se je nabralo 107,50 Din za tiskovni sklad. To je najboljši odgovor tistim, ki si ne upajo sklicati javnega shoda za vse volilce brez razlike, ki pa znajo v »Napreju« večkrat napisati, da se morajo vse zadeve javno obravnavati. Ker so naši sodrugi hoteli na tem shodu javno in dostojno govoriti, kakor se je to zgodilo na našem shodu dan prej, se jih je opsovalo z barabami ter — poklicalo na pomoč policijo! Sodrugi, zbirajte za tiskovni sklad proti razbijanju!

Zagorje ob Savi.

»Slovenec« z dne 29. jan. t. l. se bridko pritožuje, kako da so še v zagorski dolini ljudje tako nevedni, da je dobila celo demokratična skrinjica večje število kroglic, kakor klerikalci sami. Ker si ne vedo odgovora, mu moramo postreči mi: Demokratije in narodni socialisti skupaj so dobili manj glasov kakor pri skupščinskih volitvah 1925. Klerikalci seveda so tudi nazadovali in to klerikalce precej boli. V zagorski občini imamo gerentski svet. Sestoji iz 6 demokratov, 5 klerikalcev in 2 nar. socialcev; ta gerentski svet gospodari tako, da opazi to vsak prebivalec v tej občini, da so vsi eden drugega vredni in vsi podpirajo samo največje bogatine, posebno Trboveljsko premogokopno družbo. V proračunu za leto 1927 so povišali trošarino na življenske potrebščine, posebno na alkohol, doklade na direktne davke pa znižali od 200 na 130 odst., s tem so seveda delavce in reveže obdavčili za isto vsoto, ki so jo pri dokladah znižali kapitalistom. Tudi drugo gospodarstvo je tako, da se vse prebivalstvo zgraža nad njim. Medtem so pa klerikalci poleg vsega še pričeli demagoško politiko proti onim nelepim lastnostim in delu v občini in podtikati vse to samo demokratu, čeravno so vsi eden drugega vredni, in to je oni vzrok, gospodje klerikalci, da so demokratje dobili tudi nekaj glasov v svojo skrinjico.

Lesce.

Splošna delavska izobraževalna zveza »Svobode«, podruž. v Lescah. priredi dne 13. februarja 1927 ob 3. uri popoldne veselico, združeno s šaljivo pošto, plesom in prosto zabavo. — Vstopnina k veselici 3 Din za osebo, k plesu 10 Din za osebo. — Sodrugi in sodružice in vsi prijatelji zabave, udeležite se množestvenih delavske prireditve. Svira zbor tamburaškega odseka »Svobode« v Lescah. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Kino.

KINO »DIANA«, STUDENCI

Od srede, dne 2., do vključno petka, dne 2. februarja: **Pat in Patachon kot thotapca.** Izvanredno dobra veseliga v šestih činili. Zakaj bi mnogo pisali o teh dveh, kinobiskovalcem itak dobro poznanih komičarjev? Igra sama kot taka je izvanredno dobra, vsled česar smo prepričani, da ne bode zamudil nihče prilike, da si ogleda ta najboljši Pat in Patachonov film. V sredo, na praznik, pomnožena godba.

Za tiskovni sklad so darovali: J. O. od neporabljenih dijete 80 Din, in N. N. »proti farjem« 65 Din. Lepa hvala! Sodrugi, posnemajte!

PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV

R. Z. Z. O. Z. V MARIBORU, RUŠKA CESTA ŠT. 5

se priporoča za izdelovanje obleke za dame in gospode po meri. — Lastna zaloga češkega in angleškega sukna vseh vrst. — Solidna postrežba.

Zbirajte za tiskov. sklad!

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici šte. 2 in na Glavnemu trgu šte. 18.

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ožrtajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

KLOBUKE, ČEPICE, OBLEKE,

perilo, čevlje, dežne plašte, dežnike, palice, nogavice i. t. d. kupite najcenejše in najboljše pri

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.